

Dictamen 8/2002 sobre l'Avantprojecte de Llei de mutualitats de previsió social.

Atenent les competències atribuïdes al Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya per la Llei 3/1997, la Comissió Permanent de l'Àrea Socioeconòmica ha elaborat i aprovat la Proposta de dictamen sobre l'Avantprojecte de Llei de mesures fiscals i administratives, en la reunió feta el dia 25 de novembre.

Segons delegació expressa del Ple acordada en la reunió feta el dia 7 de novembre, la Comissió Executiva del Consell de Treball, Econòmic i Social en la sessió ordinària del dia 25 de novembre aprova per majoria el següent

DICTAMEN

I. ANTECEDENTS

En data 6 de novembre de 2002 va tenir entrada al Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya un escrit tramès per l'Honorable Conseller d'Economia i Finances en què sol·licitava l'emissió, amb caràcter d'urgència, del dictamen de caràcter preceptiu, previ a la seva tramitació, de l'Avantprojecte de Llei de mutualitats de previsió social. Posteriorment l'esmentat conseller va anunciar que es podia seguir el tràmit ordinari per a l'emissió del dictamen.

La sol·licitud de dictamen va ser traslladada als membres de la Comissió Permanent de l'Àrea Socioeconòmica que es va reunir els dies 19 i 25 de novembre amb la finalitat d'elaborar la proposta de dictamen.

Context normatiu

L'Estatut d'autonomia de Catalunya, en l'article 8.2, encomana a la Generalitat, entre altres funcions, la de facilitar la participació de tots els ciutadans i les ciutadanes en la vida política, econòmica, cultural i social. D'altra banda, l'article 52 de l'Estatut d'autonomia faculta la Generalitat per constituir institucions que fomentin la plena ocupació i el desenvolupament econòmic i social en el marc de les seves competències.

II. CONTINGUT

L'Avantprojecte de Llei consta d'una exposició de motius, de 43 articles dividits en 4 títols, de 5 disposicions addicionals, de 2 disposicions transitòries, d'una disposició derogatòria i d'una disposició final.

L'exposició de motius estableix els objectius que es recullen a la norma. Actualment les mutualitats es troben regulades per la Llei 28/1991, de 13 de desembre, però amb posterioritat a la seva publicació s'han produït una sèrie

d'esdeveniments que fan necessària la seva revisió. Un dels objectius és adaptar la normativa catalana als desenvolupaments que han tingut lloc al marc normatiu estatal, encara que l'objectiu principal de la norma és el foment del mutualisme.

El títol I, denominat “Disposicions generals”, engloba els articles de l'1 al 8. Així mateix, està dividit en el capítol I, “Objecte, àmbits i requisits”, i el capítol II, “Condicions per a la constitució”. El capítol I, que comprèn els articles de l'1 al 5, estableix com àmbit d'actuació de la Llei la regulació de l'activitat del mutualisme no integrat a la Seguretat Social que duguin a terme les mutualitats de previsió social i el concepte de mutualisme. També regula les característiques de les mutualitats de previsió social, els seus requisits i els riscos assegurables. El capítol II, que comprèn els articles del 6 al 8, estableix qui pot constituir les mutualitats de previsió social, els diferents tipus i el procediment.

El títol II, denominat “De l'estructura i composició mutual”, engloba els articles del 9 al 21. Així mateix, està dividit en el capítol I, “Del règim intern”, i en el capítol II, “Dels òrgans socials”. El capítol I, que comprèn els articles del 9 al 12, estableix els estatuts, els socis, els drets i les obligacions dels socis i les relacions entre els socis i l'entitat en l'exercici de l'activitat. El capítol II, que comprèn els articles del 13 al 21, regula els tres òrgans que regeixen les mutualitats de previsió social: l'Assemblea, la Junta Directiva i la Comissió de Control. Per aquest motiu, s'estableix en cadascun dels òrgans la composició, el funcionament i les funcions.

El títol III, denominat “Àmbit i capacitat d'actuació”, engloba els articles del 22 al 34. Així mateix, està dividit en el capítol I, “De la previsió social”, el capítol II, “De la Federació, agrupació i fusió i altres formes de col·laboració”, el capítol III, “Revocació, dissolució i liquidació”, i el capítol IV, “Règim econòmic i solvència de les mutualitats de previsió social”. El capítol I, que comprèn els articles del 22 al 25, estableix l'extensió de les prestacions, els rams, l'activitat complementària de caràcter mutual, assegurador i social i la coassegurança i reassegurança. El capítol II, que comprèn els articles 26 i 27, estableix la constitució de federacions i les seves funcions. També determina la fusió, l'escissió, la transformació i la participació en altres entitats asseguradores de les mutualitats de previsió social. El capítol III, que comprèn els articles 28 i 29, estableix la revocació total o parcial de l'autorització atorgada per a l'exercici de l'activitat, la dissolució provocada per l'esmentada revocació o per altres causes, la liquidació i, un cop finalitzades les seves operacions, la declaració de l'extinció. El capítol IV, que comprèn els articles del 31 al 34, estableix el règim econòmic. Per tant, regula l'exercici econòmic, les quotes, els recursos i el patrimoni, les provisions tècniques, el marge de solvència, el fons de garantia i el de maniobra i la comptabilitat.

El títol IV, denominat “Tutela administrativa”, engloba els articles del 35 al 43. Així mateix, està dividit en el capítol I, “Objecte, àmbits i funcions”, el capítol II, “Mecanismes de protecció a l'assegurat”, i el capítol III, “Règim d'intervenció i règim sancionador”. El capítol I, que comprèn els articles del 35 al 38, estableix l'objecte, les funcions i l'àmbit de l'activitat administrativa, i també regula l'obligatorietat d'inscripció en el Registre de Mutualitats de Previsió Social i les

característiques d'aquest organisme. Igualment estableix la Inspecció Financera. El capítol II, que comprèn els articles 39 i 40, estableix la resolució dels conflictes que puguin sorgir entre prenedors, assegurats, beneficiaris, tercers perjudicats o drethavents de qualsevol d'ells amb la mutualitat i es crea la figura del defensor del mutualista. El capítol III, que comprèn els articles del 41 al 43, estableix les mesures de control especial, el règim sancionador i el règim de les infraccions i les sancions administratives.

Les disposicions addicionals són cinc. La primera afegeix la funció de reassegurar els riscos que puguin assumir les mutualitats i incorpora un servei de refugi mutual a les funcions de la Federació de Mutualitats de Catalunya regulades a l'article 26. La segona autoritza el Govern a crear un ens que tingui per objecte la liquidació de les entitats regulades. La tercera estableix el règim jurídic al qual s'han d'adaptar les mutualitats que es dediquin principalment a activitats alienes al mutualisme. La quarta preveu el desenvolupament reglamentari per a la determinació de les garanties financeres i les obligacions de tramesa d'informació. La cinquena estableix que en un període de 6 mesos, després de l'entrada en vigor de la present Llei, aprovarà el seu Reglament de desenvolupament i indica quina normativa serà d'aplicació fins aleshores.

Les disposicions transitòries estableixen l'obligació d'adaptar els estatuts i la composició dels òrgans de govern de les mutualitats de previsió social en el termini d'un any, a comptar des de la data de l'entrada en vigor de la Llei, i estableixen l'especificitat de les que es trobin immerses en processos de dissolució.

La disposició derogatòria regula la derogació de la Llei 28/1991, de 13 de desembre, així com de les normes que s'oposin al que preveu la present Llei.

La disposició final estableix que la Llei entrarà en vigor l'endemà de la seva publicació al DOGC.

III. OBSERVACIONS GENERALS

El Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya, després d'analitzar i debatre l'Avantprojecte de Llei de mutualitats de previsió social, proposa les següents observacions genèriques:

Primera. El règim jurídic que s'aplica a les mutualitats de previsió social és certament complex i presenta problemes de coordinació entre la normativa estatal i la de les comunitats autònomes. Aquesta connexió, és potser, una de les qüestions que més s'han de tenir en compte a l'hora d'analitzar aquest Avantprojecte.

Segona. L'Avantprojecte defineix les mutualitats de previsió social des d'una doble perspectiva:

- La cobertura es fa mitjançant una assegurança social privada. En l'actualitat els poders públics aposten clarament per l'establiment de mecanismes de protecció privada. El seu objectiu és, per tant, intentar posar remei a les diferències, limitacions i desequilibris, tècnics, econòmics i financers, que impedeixen el manteniment equilibrat dels sistemes de protecció pública.

- Són entitats d'associació lliure, ja que les creen els mutualistes i no l'Estat. La regulació d'aquest tipus d'estructura jurídica no pot ser tan tancat com altres sistemes de previsió, per exemple, la legislació de plans i fons de pensions, de manera que la intervenció dels poders públics ha de ser molt més limitada.

És per això que l'Avantprojecte ha de suposar un mecanisme jurídic que tingui per objecte incentivar l'estalvi previsió, mitjançant l'assignació voluntària de part de la renda de la unitat econòmica corresponent per a la cobertura de possibles contingències futures, no del tot ateses.

Tercera. Considerant que Catalunya no té plenes competències fiscals, apareix un element distorsionador en aquest Avantprojecte que regula les mutualitats de previsió social. Tenint en compte aquesta realitat, l'Avantprojecte té com a finalitat principal la modernització de les mutualitats de previsió social: flexibilitza la seva gestió i estableix una protecció rellevant dels mutualistes.

IV. OBSERVACIONS AL TEXT DE L'AVANTPROJECTE 1.

En referència a l'exposició de motius seria necessari destacar que és certa la necessitat de dotar de més agilitat la gestió de les mutualitats de previsió social en un entorn competitiu.

2. Pel que respecta a l'article 1, seria convenient proposar l'eliminació del redactat que fa esment a "que tinguin com a àmbit habitual d'actuació el territori de Catalunya" i proposar un redactat alternatiu que exposi textualment: "que tinguin la seva social i la seva activitat principal a Catalunya."

3. Es proposa que l'apartat 1 de l'article 2 acabi amb la següent redacció: "i que s'organitza per criteris de representativitat del soci de forma democràtica".

4. En l'article 3, respecte a la classificació de les mutualitats en funció de la seva forma d'actuació, i concretament dins el grup de quota variable, es creu convenient que s'inclouï una referència relativa al fet que, en aquest cas, suposa una responsabilitat mancomunada.

5. La regulació dels requisits que s'estableixen en l'article 4 és una mica asistemàtica, ja que hi ha requisits sense els quals no poden existir les mutualitats de previsió social i no es mencionen en aquesta relació, entre d'altres, el fons mutual. Per tant, es proposa que es complementin les absències que existeixen o bé s'empri alguna clàusula de tancament per si manca algun requisit.

6. Pel que fa a l'article 6, que regula la constitució de les mutualitats, si bé es tracta d'una d'aquelles matèries sobre les quals la Generalitat de Catalunya pot decidir, no queda molt clar quina és la finalitat d'admetre com a subjectes fundadors les persones jurídiques.

Es proposa una modificació al redactat. Es considera que justament després de "3 de persones jurídiques" s'hauria de fer constar "sempre que representin de forma fefaent com a mínim 50 persones físiques". Ja que es considera que no tindria sentit que tres societats, per exemple, que representen 10 persones poguessin constituir una mutualitat, ja que seria contradictori amb el principi general establert d'un mínim de 50 persones físiques.

7. Dins de la classificació que es realitza a l'apartat primer de l'article 7, es considera que es podrien incloure les mutualitats de base cooperativa, ja que presenten una llarga tradició al nostre país.

A l'apartat segon d'aquest article no queda clar quin és el règim jurídic de constitució de les anomenades "entitats de base mutual". Es suposa que es refereix a tres persones jurídiques, seguint la redacció de l'art. 6 d'aquest Avantprojecte, la qual cosa seria recomanable que s'aclarís.

D'altra banda, un cop modificat l'article 6, tal i com es proposa en la consideració anterior, a l'apartat 2 de l'article 7 caldria acabar l'article amb "d'acord amb allò que es recull a l'article 6".

8. A l'apartat 2 de l'article 8 potser fóra més útil, ja que podria aportar major senzillesa al procediment de constitució, que la tasca descrita la fes una junta o comissió gestora, de tipus temporal, i una vegada constituïda la mutualitat, es realitzés una primera assemblea per elegir la junta directiva definitiva.

9. Dins dels drets dels socis mutuels, reconeguts en l'apartat 1 de l'article 11, i encara que la regulació és exhaustiva, es podria incloure una referència en la lletra

b) relativa a l'elecció com a membre de l'assemblea de compromissaris, i en la lletra d) a un possible termini de preavís.

Quant a les obligacions, establertes a l'apartat 2 de l'article 11, fóra millor canviar l'ordre que s'estableix a la lletra b), per mantenir la mateixa sistemàtica i parlar d'aportacions i derrames. A més s'haurien d'incloure els deutes i les possibles aportacions voluntàries al fons mutual.

10. Encara que la regulació dels òrgans socials en l'article 13 és molt clara, es pot plantejar un dubte relatiu al fet si es poden establir als estatuts de les mutualitats altres òrgans socials diferents d'aquests.

11. En l'article 15 que regula la convocatòria i el funcionament de l'assemblea general es detecten dues qüestions a remarcar: Respecte a les maneres de comunicar la convocatòria, si es pretén que sigui el màxim d'efectiva, s'hauria d'instaurar com a obligatòria la comunicació tramesa als mutualistes o compromissaris, sens perjudici d'emprar altres mecanismes. Quant a la reunió de l'assemblea en sessió extraordinària, no queda clar si el règim regulador és el mateix a la primera i segona convocatòria.

Es proposa el següent redactat per a l'apartat 7 de l'article 15, i es subratlla en negreta les incorporacions que es proposen: "L'assemblea general es reuneix en sessió extraordinària sempre que la junta directiva ho cregui convenient o si ho sol·liciten per escrit un mínim del deu per cent dels socis de la mutualitat el darrer 31 de desembre. **Aquest percentatge podrà ser reduït al 5% pels estatuts en aquelles mutualitats que tinguin més de 5000 socis. Quan la mutualitat hagi optat per constituir una assemblea de compromissaris, l'escrit de convocatòria podrà ser signat, en comptes de pel número de socis esmentat anteriorment, per la meitat més un d'aquests. L'escrit de sol·licitud ha d'especificar l'ordre del dia de la convocatòria. Així mateix, els socis o compromissaris que representin les majories esmentades anteriorment tindran dret a sol·licitar la inclusió d'algun punt en l'ordre del dia. Si la junta directiva no convoca l'assemblea en el termini de dos mesos, els sol·licitants poden instar-ne la convocatòria a l'òrgan administratiu competent**".

12. En l'apartat 9 de l'article 15 i per tal d'evitar la confusió entre el secretari de la Junta Directiva i el secretari del president, es proposa canviar "... que ha de ser assistit pel seu secretari", per "... que ha de ser assistit pel secretari d'aquesta".

13. Per la mateixa raó adduïda anteriorment de facilitar l'exercici democràtic, es proposa canviar en l'apartat 2 de l'article 16 el 20% pel 10%.

D'altra banda, pretendre en l'article 16, apartat 3, lletra d) que, perquè no sigui nul un acord de l'assemblea, pres fora de l'ordre del dia establert, facin falta "la presència de tots els mutualistes" (s'entén que només són els que formen l'Assemblea, perquè si no és així podríem estar parlant, en algun cas, d'unes 140.000 persones) i a més "o acordin per unanimitat", dóna peu a que involuntàriament o amb tota la intenció l'absència d'un sol assembleista sigui suficient per boicotejar la proposta, sense haver d'arribar a pronunciar-se amb el seu vot. Per la qual cosa es proposa canviar "... essent-hi presents la totalitat dels mutualistes, acordin per unanimitat de tractar-lo." per "...que acordin tractar per unanimitat dels assembleistes presents."

14. L'article 17, que regula l'assemblea de compromissaris, no aclareix si l'únic mecanisme per elegir els compromissaris és per mitjà de sorteig davant de notari, o aquesta és una altra opció. Per la qual cosa es proposa que es modifiqui el text, amb la finalitat d'aclarir-ho. D'altra banda la declaració oberta de l'apartat quart pot presentar problemes d'interpretació.

15. En l'apartat 4 de l'article 19, per tal d'evitar al màxim la possibilitat de barrejar els papers d'administració i control, corresponents a la Junta de Direcció i de gestió corresponents a la Direcció es proposa afegir "... sense ostentar en cap cas la Presidència, la Vicepresidència ni la Secretaria..."

16. La redacció de diversos paràgrafs de l'article 20, que regula la figura del director, és força confusa. Per exemple, cal destacar que la primera frase de l'apartat 1 d'aquest precepte és força complexa, quan el sentit es refereix al fet que els estatuts de cada entitat poden preveure aquesta figura. A més a més, l'apartat 2 d'aquest precepte no permet comprendre quin és el vincle jurídic que ha de tenir el director respecte aquestes entitats. Per tot l'exposat es considera que caldria una reformulació general d'aquest precepte per donar-li un nou ordre i més claredat.

Tant en el cas que s'esculli director/a a una persona ja vinculada a la mutualitat de previsió social, com si es fa de nou, el càrrec ha de ser objecte d'un contracte específic, atenent-se a les normes de transparència i bon govern. Per la qual cosa es proposa canviar "...nomenat o contractat per la Junta Directiva, .." per "...nomenat i contractat..."

17. En l'apartat segon de l'article 21, que regula la Comissió de Control, no s'entén el què vol dir la diferència temporal entre la presentació dels resultats dels seus treballs primer al president de la Junta Directiva, i no a tota la Junta, i després a l'Assemblea, per la qual cosa es proposa eliminar la paraula president del text de l'Avantprojecte.

18. Tota activitat inspectora ha d'oferir les màximes garanties i seguretat jurídica, en tots els seus aspectes (contingut, procediment d'inspecció, figura de l'inspector, etc.). Per aquest motiu, i d'acord amb la normativa general sobre assegurances, no pot admetre's que altres persones que els inspectors efectuïn tasques inspectores. Podria acceptar-se, tal i com ho regula la normativa bàsica estatal, la participació de funcionaris, sempre que estigui específicament acotat de quins funcionaris es tracta i per a quines matèries concretes (article 113.1 del Reglament d'Ordenació de les Assegurances Privades, Reial Decret 2486/1998, de 20 de novembre). En cap cas poden realitzar tasques inspectores, ni de suport, persones que no tinguin la condició de funcionaris. Per la qual cosa es proposa suprimir del redactat del punt 4 de l'article 38 l'expressió següent: "o d'altres persones".

19. En l'apartat 2 de l'article 39 s'hauria de contemplar que després de "federatiu" es recollís "o de la Junta Arbitral de Consum de Catalunya". El raonament en aquest punt seria la utilització dels mecanismes previstos i amb les funcions a tal efecte reconegudes que es desenvolupen sota el Govern de la Generalitat de Catalunya.

20. Pel que respecta a l'article 40, que regula el defensor del mutualista, i en concret al final de l'apartat 1 o bé com apartat 2, caldria afegir com absolutament convenient i necessari que: "El defensor del mutualista serà obligatori per a

aquelles mutualitats amb un nombre de beneficiaris superior a 10.000". Es tracta d'una precisió no efectuada, i és fonamental per a un correcte funcionament de les esmentades mutualitats de previsió social.

21. En la lletra a) de la disposició addicional cinquena es proposa afegir "...i el número de delegacions de vot, en aquest cas, no serà superior a 3". Ja que l'apartat 5 de l'article 16 estableix, com a norma general, la possibilitat de delegació de 10 vots a un soci assembleista.

V. CONCLUSIONS

El Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya considera positiva la tramitació d'aquesta proposta legislativa, amb les consideracions que aquest organisme consultiu ha efectuat, ja que l'actual Llei 28/1991, de 13 de desembre, reguladora de les mutualitats de previsió social, requeria una adequació del seu articulat als nous canvis legislatius europeus, estatals i autonòmics que s'han produït al llarg del seu temps de vigència.

Es demana al Govern que sigui receptiu amb les recomanacions fetes en el present Dictamen, a fi i efecte d'aconseguir una millora tècnica de la Llei, la qual cosa repercutirà en una major seguretat jurídica.

Barcelona, 25 de novembre de 2002

El president

Rafael Hinojosa i Lucena

La secretària executiva

Teresita Itoiz Cruells

VOT PARTICULAR que formula **la Unió General de Treballadors**, integrant del Grup Primer del Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya, en relació amb el dictamen 8/2002 sobre l'Avantprojecte de Llei de mutualitats de previsió social.

CONSIDERACIONS GENERALS

La Llei de mutualitats que es proposa arriba 11 anys i mig després de la Llei de mutualitats catalana i 7 anys després de l'estatal. És evident que no hi ha motius per aprovar un text amb presses i les mateixes presses no són més que un indicador que alguna cosa no va a l'hora. El 8 de febrer d'enguany els consellers

Rius i Homs ja van anunciar que la nova llei estaria en tres mesos. De tres mesos hem passat a nou, i ara amb urgències.

Qualsevol opinió sobre una Llei que, pel que diuen els diaris, afecta 700.000 persones ha de venir informada suficientment i ser coneguts els efectes de la seva aprovació. Qui doni una opinió haurà de disposar de dades del sector que el facin entendre el que passarà un cop que s'aprovi.

A la vista de la situació d'algunes mutualitats, la tan publicitada de l'Aliança, la de la Mutualitat de Flequers, la "fuga" de la Mutualitat de Metges a Madrid de l'any passat i el convenciment que hi ha un gran nombre d'entitats potencialment amb problemes per l'aplicació de la normativa vigent en matèria d'assegurances, fa que la prudència i la transparència en les actuacions hagi de ser extremada.

Per tant, considerant entre altres coses l'impacte immediat i traumàtic previst sobre els òrgans de govern de les mutualitats de previsió social, per exemple l'immediat canvi d'assemblea quan els assembleistes hagin estat 4 anys, en un moment en que un nombre indeterminat de mutualitats de previsió social poden estar en una situació difícil, cal que la Direcció General de Política Financera (DGPF) informi en detall i com a mínim:

- Del nombre de mutualitats afectades (la DGPF disposa dels estatuts i n'ha de tenir un coneixement detallat), del nombre de mutualistes, de la situació de les mutualitats de previsió social afectades (per exemple quines es troben en inspecció, quines es troben en mesures de control especial i quines són aquestes mesures, quines es troben en situació de dissolució), etc.

- Altres dades que es consideri d'interès. La referència a les futures i desconegudes "normes de desenvolupament d'aquesta Llei" es repeteix abastament i ni metodològicament ni per contingut es justifica el recurs a aquest instrument, ja que es deixa clarament oberta a una discrecionalitat encara superior l'acció de l'Administració en un sector en el qual fins ara l'opacitat és total.

OBSERVACIONS ESPECÍFIQUES

En l'Avantprojecte es mediatitza els òrgans de govern: anihilació dels actuals, assemblees en certa situació.

Es desnaturalitzen les finalitats del mutualisme d'arrel, per exemple, es regula que tres persones jurídiques puguin constituir una mutualitat, no queden clares les activitats que es consideren pròpies de les mutualitats de previsió social ni el tipus de control que la Direcció General de Política Financera pretén dur a terme sobre altres activitats que no siguin les asseguradores que són aquelles que li confereixen competències d'intervenció i fiscalització especials, entre d'altres qüestions.

Es fa una desviació a ens no coneguts, ja que s'estableix que "es determinaran per reglament", amb la sola menció de la Federació de Mutualitats que assumeix aquest paper i que passa a ser l'encarregada de les "liquidacions".

Es fa un ús no justificat de la futura normativa de desenvolupament que no se sap com afectarà. A més, hi ha continues referències a temes que es regularan "per reglament" o que "es desenvoluparan".

Es fa una adaptació de conveniència de la legislació, es rebaixa el paper del legislador i s'entra en situacions compromeses. Com per exemple s'està fent ara de saltar-se els límits que l'actual Llei imposa als plans de rehabilitació: l'article 51 de la Llei de mutualitats de previsió social catalana vigent estableix un màxim de tres anys. Ara presenten un exercici que anomenen "pla de viabilitat" de 10 anys i han de canviar la legislació de pressa i corrents.

Es fa un desplegament innecessari de les funcions i del mètode de la Inspecció, ja que actualment es troben perfectament regulats.

S'estableix una regulació confusa de les activitats que són pròpies de les mutualitats en tant que són asseguradores i les competències que té la Direcció General de Política Financera sobre altres activitats que puguin desenvolupar les mutualitats de previsió social. La Llei estatal estableix clarament la frontera, en canvi, la Llei que es proposa ho deixa poc clar.

No entenem la raó per la qual es dóna un vot al director a les reunions de la Junta directiva (si així s'estipula als estatuts). No entenem que un càrrec nomenat i contractat per la Junta pugui tenir vot.

CONCLUSIÓ

Aquesta Llei no aconsegueix les finalitats que declara i que encara estan pendents de ser resoltes. El seu estudi i, en el seu cas, la reelaboració dels aspectes que sigui, podrien solucionar part dels problemes de les mutualitats de previsió social d'avui al país i fomentar el mutualisme.

Barcelona, 25 de novembre de 2002

Ciriaco Hidalgo i Salgado